

vitelem rakousko – uherské pošty v Konstantinopoli. Tam se seznámil s matkou Gizelou a jako dvorní rada a vedoucí Rakouské Levantské pošty pracoval až do svého přeložení do Terstu r. 1916. Tak dětství paní Schinnerer-Kamler probíhalo v exotickém prostředí evropské kolonie v Orientu. Pisatelka po provdání za herce Ericha Strömera jej následovala po jeho uměleckých štacích. Byla s ním také v Grazu, kde jí zemřel na angínu. Jako vdova se přestěhovala do Berlína, kde pracovala mimo jiné v Archivu pro hospodářské dějiny a v roce 1937 se provdala za docenta trestního práva a trestního práva procesního Dr. Ericha Schinnerera. Ten byl v roce 1939 povolán jako profesor na Německou univerzitu do Prahy, odkud odešel v roce 1943 na frontu, kde v roce 1944 padl. Život dívky s dětstvím v Orientu spojil s Prahou, z níž byla odsunuta s dvěma dětmi do Saska a posléze se přestěhovaly do Vídně, kde restituovala dům po rodičích. Vzpomínky Lorle Schinnerer-Kamler na dětství jsou proto zajímavé líčením orientální evropské komunity i symbiózou jejich sourozenců s ní.

Také Christine Schleifer tkvěla částečně svými kořeny na našem území v Jihlavě, dětství však prožila v městě Retz, kde byl její otec na počátku století lékařem. Jako dobu svých dětských vzpomínek označuje rok 1914, kdy vypukla 1. světová válka. Bylo jí tehdy 12 let a proto si na tuto dobu nejvíce vzpomíná.

Další autobiografie Therese Schnobloch, Richarda Seegera, Herthy Sprung, Hanse Heinze Webera, Richarda Wolframa poukazují na různé stránky prožitého dětství v měšťanských rodinách; jsou to příběhy pravých Vídeňáků i lidí, kteří se do hlavního města dostali řízením osudu. Částečně se ze vzpomínek vymykají

vzpomínky na dnes již zesnulého prof. Richarda Wolframa, etnografa evropské proslulosti. Nakladatelství Bóhlau se podařil skvělý ediční čin, který u tohoto vydavatelství není ojedinělý. Bylo by zajímavé poznat i další vydání této řady zaměřené na autobiografie.⁷

Podle vydání uvedených v pozn. 7 je jisté, že nakladatelství se nezaměřuje jen na vydávání vzpomínek měšťanské sociální skupiny, ale publikuje i vzpomínky z dělnického a studentského prostředí. Celkově se dá tvrdit, že sledování rakouské odborné literatury, zejména nakladatelství Bóhlau, je přínosem i pro poznání české minulosti, zejména historie všedního dne všech sociálních skupin.

Vladimír Kristen st.

Zuzana Beňušková a kolektiv: Tradiční kultura regiónov Slovenska, prehľad charakteristických znakov.

Bratislava, Veda, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied 1998, 262 s.

Původní slovenská kultura se utvářela na pomezí západoevropské a východoevropské kultury, v místě styku různých etnik a jejich tradic. Tato kniha předkládá čtenáři – odborníkovi i laikovi – jakýsi

⁷ Anna Harmann, *Erinnerungen einer alten Wienerin* (Hgb.) Erika Flemmich 1998 s. 428; Peter Gutschner „Ja, was wissen denn die Großen...“ *Arbeiterkindheit in Stadt und Land* 1998, 373 s. 41–43; Barbara Passrungger, *Mein neues Leben*. Herausgegeben, bearbeitet und mit einer Einleitung versehen von Therese Weber 1998, 209 s. 45; Ludwig Funder, *Aus meinem Burschenleben*. Herausgegeben und mit einer Einleitung versehen von Ernst Bruckmüller, 1999, 300 s.

encyklopedický přehled 17 kulturních celků (regionů) Slovenska z hlediska etnického a náboženského složení obyvatelstva, tradičních zaměstnání, lidové architektury, výtvarného umění, oděvu, duchovní kultury a folklóru, doplněný četnými černobílými fotografiemi. Pojetí regionů v této knize vychází z definice regionu z Encyklopédie ľudovej kultúry Slovenska, Bratislava, 1995. Toto členění se opírá zejména o strukturu lidové kultury a jazyk v závislosti na geografických podmínkách, které rozlišují krajinu na nížinnou, horskou nebo smíšenou. Na několika stránkách jsou postupně charakterizovány regiony směrem od západu k východu: Záhorie a Myjavská pahorkatina, Podunajsko, oblast mezi Malými Karpaty a Váhom, Ponitrie, Tekov, Stredné Považie a Kysuce, Orava, Turiec, Liptov, Podpoľanie a Horehrone, Hont, Novohrad, Gemer a Malohont, Spiš, Šariš, Abovsko-Turnianska oblasť a Zemplín. Všechny kapitoly jsou zpracovány podle jednotného schématu, snažícího se zachytit nejpodstatnější fakta o dané oblasti, a opatřeny orientačními mapkami a příslušnou bibliografií.

Přínosem knihy je komplexní zmapování slovenské kultury jako celku se všemi jejími rozmanitostmi a vlivy. Plasticky vyvstává obraz vzájemného soužití několika různých etnik – Slováků, Maďarů, Romů, Čechů, dále pak Rusínů, Němců, Ukrajinců, Rusů, Chorvatů a Bulharů. Je to publikace, která zaujme i neodbornou veřejnost – zaměstnance kultury a školství, ale i milovníky lidového umění. Nevýhodou je jen určité zjednodušení problému, se kterým je ale nutno v obdobných souborných pracích počítat. Pro případné hlubší seznámení s konkrétním tématem je pak nepostradatelný právě seznam literatury,

umožňující další prohloubení otevřené látky.

V sousedství četných monografií zpracovávajících detailně menší územní a kulturní celky Slovenska lze tuto publikaci vřele doporučit jako shrnující a kvalitní dílo.

Alice Kavinová

Reinhardt Volker: Die Medici – Florenz im Zeitalter der renaissance. München, C. H. Beck 1998, 123 s.

Historie města Florencie, a zvláště pak rodu medicejských, se těšila a stále těší velké pozornosti historiků. A není divu. Florencie svým významem a svou jedinečností se zapsala výrazně nejenom do historie Apeninského poloostrova, ale byla současně i jednou z hnacích pák historického, kulturního, ale i politického vývoje evropských zemí v počínajícím novověku. Je tedy samozřejmé, že o této problematice bylo napsáno již mnoho odborných, často i obsáhlých publikací, které se snažily dívat na tento malý zázrak z různých zorných hledisek. Bylo tedy zajímavé sledovat, co nového do této pomyslné diskuse přinese kniha Reinharda Volkera Die Medici – Florenz im Zeitalter der Renaissance.

Zpočátku tato kniha může vzbuzovat nedůvěru. Kniha malého formátu s počtem 122 stran a velmi obsažným názvem, pod kterým se může skrývat cokoliv, nevzbuzuje příliš nadějí, že se dozvíme něco zajímavého a hodnotného o rodu Medici. Zvláště poté, co po hrubém prolistování obsahu zjistíme, že se snaží zahrnout velmi dlouhý a obsažný úsek od „ad urbe condita“ Giovannim de Bicci de Medici a Cosimem starším (pater patriae) počínaje a Cosimem I. konče.